

SPRAWOZDANIE

„ZJEDNOCZENIA”

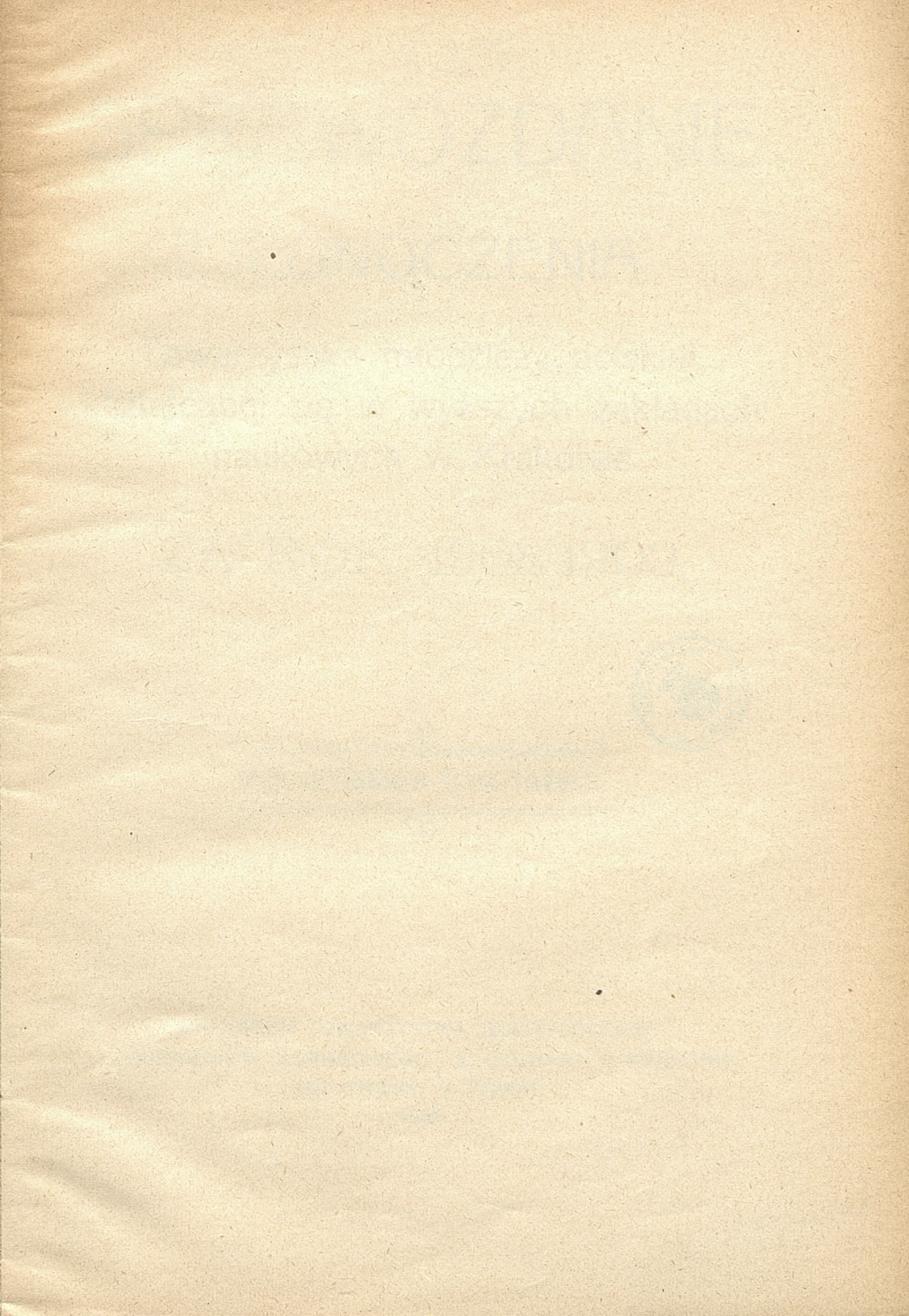
Towarzystwa młodzieży polskiej,
kształcącej się w wyższych zakładach
naukowych w Krakowie

ZA ROK 1908/1909.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA „ZJEDNOCZENIE”.
DRUKARNIA W. KORNECKIEGO I K. WOJNARA W KRAKOWIE
pod zarządem A. Nowaka.

1909.

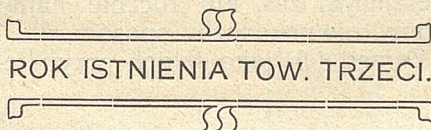
6216

SPRAWOZDANIE

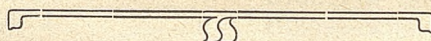
„ZJEDNOCZENIA”

Towarzystwa młodzieży polskiej,
kształcącej się w wyższych zakładach
naukowych w Krakowie

ZA ROK 1908/1909.

ROK ISTNIENIA TOW. TRZECI.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA „ZJEDNOCZENIE”.
DRUKARNIA W. KORNECKIEGO I K. WOJNARA W KRAKOWIE
pod zarządem A. Nowaka.

1909.

Wyciąg ze statutu Towarzystwa.

§ 5. Towarzystwo składa się z członków :

- a) zwyczajnych ;
- b) honorowych ;
- c) założycieli i wspierających.

§ 6. Członkiem zwyczajnym może być : a) Profesor lub Docent Wszechnicy Jagiellońskiej lub Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie ; b) młodzież polska płci obojga, kształcąca się w wyższych zakładach naukowych, po uiszczeniu obowiązującego wpisowego i jednomiesięcznej wkładki oraz otrzymaniu legitymacji członka. Zarządowi przysługuje prawo odmówić przyjęcia bez podania powodu.

§ 7. Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu z grona Profesorów lub Docentów Wszechnicy Jagiellońskiej i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie oraz z pośród wybitnych przedstawicieli społeczeństwa polskiego.

§ 8. Członkiem założycielem zostaje ten, kto złoży jednorazowy datek w kwocie 200 K. lub dar odpowiedniej wartości ; wspierającym zaś, kto rocznie najmniej 20 Kor. składa lub w inny równoznaczny sposób cele Towarzystwa popiera, o ile Zarząd ich jako takich przyjmie.

Lokal „Zjednoczenia“ : ul. św. Anny 1. 2, II p.

Członkowie honorowi:

Pułk. Zygmunt Miłkowski

Prof. Dr. Kaz. Morawski.

Członkowie wspierający:

Tomasz Buła

P. Czaplińska Janina

P. Z. Gabryelska

Dr. Władysław Horodyski

Dr. Władysław Molicki

Feliks Młynarski

Stanisław Nowicki

Stefan Natanson

Wincenty Ogrodziński

Dr. Stanisław Rowiński

Prof. Dr. Stefan Surzycki

Tadeusz Tabaczyński

Antoni Wojciechowski

Dr. Maryan Starzewski.

Członkowie zwyczajni:

Andrychiewiczówna Jadwiga

Anleitner Stanisław

Antoniewiczówna Marya

Arczyński Stanisław

Babecki Stanisław

Bańkowski Piotr

Baran Franciszek

Barski Wiktor

Bartłomiejczyk J.

Bartoszewicz Kazimierz

Barwiołek Stanisław

Batko Franciszek

Bazyłski Ignacy

Benedyktowicz Zbigniew

Bernacki F.

Białkowski Leon

Bimman Eugeniusz

Biskupska Izabela

Bocek Paweł

Boczar Jan

Bogusz Józef

Bojakowski Klemens

Borelowski Kazimierz

Boratyńska Lucyna

Borcowski Karol

Borowski Leon

Borzym Kazimierz

Breier Stefan

Brończyk Kazimierz

Brończyk Stanisław

Brzostowska Zofia

Brzostowski Tadeusz

Budzyński Wiktor

Bujakowski Zygmunt

Bujalska Janina

Bujalska Pelagia

Bujalski Jerzy

Bukyiński Jan

Buszczyński Stefan

Bylicki Stanisław

Bystroń Andrzej

Byszewski Edward

Chalaćński Mieczysław

Chomiński Ludwik

- Chomiński Olgierd
 Chrzanowski Eugeniusz
 Chudzyński Fr. Ksawery
 Chudzyński Władysław
 Cierniak Andrzej
 Ciszkiwicz Alfred
 Cukrzyńska Janina
 Cywiński Witold
 Czachoński Władysław
 Czachowski Włodzimierz
 Czajewski Waleryan
 Czaplińska Alina
 Czaplińska Wanda
 Czapliński Tadeusz
 Czarnecki Henryk
 Częstka Antoni
 Czerniewski Ludomił
 Czerwiński Sławomir
 Czubik Z.
 Czuchra Andrzej
 Czuprykowski Zdzisław
 Czuwaszówna Halina
 Czygłowska Marya
 Danek K.
 Danielski Jan
 Dawid Bronisław
 Dąbrowski Jan
 Dąbski Rudolf
 Denker Jerzy
 Dłutek Jan
 Doberski Zdzisław
 Dobija Tadeusz
 Dobrowolska Anna
 Dobrzański Emil
 Dobrzański-Stalony W. wyst.
 Domaniewska Wacława
 Domaszewski Adam
 Domino Mieczysław
 Drewnowski Karol
 Dręgowski Stanisław
 Dryś Wawrzyniec
 Dubiecki Tadeusz
 Dunin Edmund
 Dziurlikowski Józef
 Eglau Wacław
 Fabian Adam
 Fabiani Stefan
 Ferens Adam
 Ficka Marya
 Fiedor Jan
 Figiel Wawrzyniec
 Fijałkowski Mieczysław
 Flisowska Janina
 Friedeman (wystąpił)
 Fritzówna Jadwiga
 Frydrychs Kazimierz
 Fusek Witold
 Gajewska Zofia
 Garszyńska Natalia
 Gawroński Stefan
 Gąsiorowski Janusz
 Giebała Józef
 Gierlachówna Helena
 Glazor Konstanty
 Godlewski Zygmunt
 Golonka K.
 Goslar Julian
 Goździkowska Stanisława
 Grabowska Zofia
 Grabowska Wanda
 Grodecki Stanisław
 Grodyński Tadeusz
 Grojecki Izydor
 Grycz Józef
 Grygier Zygmunt
 Gujazdowska Wanda
 Gutkowski Tadeusz
 Hajduk Feliks
 Hajduk Jan
 Hamielec Jan
 Higersberger Feliks
 Helczyński Bronisław

Horbacki Władysław
 Hubertówna Halina
 Jakimowicz Bohdan
 Jakimowicz Edward
 Jakubowski Jerzy
 Jałowiecka Aniela
 Janikowski Stanisław
 Jankowski Antoni
 Jankowski Stanisław
 Jankowski Mieczysław
 Jarochoński Bohdan
 Jarochoński Zbigniew
 Jaśkiewicz Juliusz
 Jaworska Stanisława
 Jełowicki Henryk
 Jełowicki Włodzimierz
 Jezierski Józef
 Jezierski Witold
 Jorkowski Jan
 Józefik Andrzej
 Jurczyński Juliusz
 Juszczyk Andrzej
 Kahl Wilhelm
 Kalinowska Michalina
 Karpiński Władysław
 Kaschnitzówna Wanda
 Kawiecki Antoni
 Karaskiewicz J.
 Karpowiczówna Zofia
 Kielar Jakób
 Kierst Władysław
 Kimlowski Stanisław
 Klawe Janina
 Kleniewski Antoni
 Klimowiczówna Marya
 Klockowicz Józef
 Kłósak Franciszek
 Kłosiński Edward
 Kłosowski Władysław
 Kmita Józef
 Knapczykówna Jadwiga

Knapczyk Aleksander
 Koc Adam
 Kochańska Teodora
 Kociołek Franciszek
 Koim K.
 Kolasiński Eugeniusz
 Kolarz Antoni
 Konaszewski Ludwik
 Koneczna Bronisława
 Koneczny Czesław
 Konopka F.
 Korsuń Zygmunt
 Kossobudzka Janina
 Kosek Jan
 Kowalczeńska Zofia
 Koziół Józef
 Kozielski Ignacy
 Kozlik Zygfryd
 Kralisz Władysław
 Kranc Józef
 Kraszeńska Marya
 Krawczykówna Marya
 Król Józef
 Krupa Jan
 Kruszewski Jan
 Krzyczkowski Zygmunt
 Krzysiak St.
 Książopolska Jadwiga
 Książopolska Marya
 Kubala Tomasz
 Kubicz Jan
 Kuc Henryk
 Kuleszyńska Gabryela
 Kunc Bolesław
 Kupczyński Tadeusz
 Kurnatowski Wojciech
 Kwaśnicki Adam
 Kwiatkowski Mieczysław
 Kwiatkowski Stanisław
 Lambert Kazimierz
 Lehr Tadeusz

Leinwender Kazimierz
 Leśkiewicz Jerzy
 Leśnowska Stanisława
 Leszczycki Wacław
 Leszczyński Fr.
 Lewicki Jan
 Libicki Konrad
 Lipińska Helena
 Lippomann Władysław
 Lippomanówna Wanda
 Lissowski Władysław
 Lubodziecka Emilia
 Lubodziecki Zygmunt
 Lubowicki Aleksander
 Łaszczyński Władysław
 Łopaciński Wincenty
 Łoś Janusz
 Łosiówna Konstancja
 Łowicki Michał
 Łuczewski Kazimierz
 Łukasiak Apolinary
 Łyszczarz Rudolf
 Machnicki Tadeusz
 Macura Stanisław
 Madler Stefan
 Majchrzycki Bolesław
 Majka Józef
 Malicki Tomasz
 Marcoin Helena
 Margoński Edmund
 Markowska Wanda
 Markowski Z.
 Martynowski Witold
 Matosiak Adam
 Mazaraki Stanisław
 Michalski K.
 Mienicki Ryszard
 Mieszkowski Zygmunt
 Miller Jan
 Mioduszeński Czesław
 Mittelstaedt Aleksander

Młynarski Michał
 Mochnacki Józef
 Molé Wojciech (wystąpił)
 Moraczewski Iwo
 Morawski Stanisław
 Motyka Ludwik
 Mrówka Stanisław
 Muszalski Jan
 Muszyński Adam
 Mytko Józef
 Nadolski Jerzy
 Nałęcz Stanisław
 Narkiewicz Jodko Z.
 Niebieszczański Wincenty
 Niedziela Stanisław
 Niemczynowiczówna Aniela
 Niemczynowiczówna Bron.
 Niewiński Władysław
 Niklewicz Wacław
 Nowaczyński Zdzisław
 Nowak Andrzej
 Nowak Józef
 Nowicki Aleksander
 Nowicki Ignacy
 Nowosielski Franciszek
 Okęcki Stanisław
 Olędzki Roman
 Oleksy Jan
 Oliński Kazimierz
 Olszamowski Ludomir
 Orlewicz Stanisław
 Orłowski Stefan
 Ostromecki Ludwik
 Ostrowski Henryk
 Owczarek Stanisław
 Pajzderski Nikodem
 Palkowsky Brětisław
 Parylak Tadeusz
 Pawlikowski Roman
 Pawłowska Anna
 Pelczar Jan

Peretjatkowicz Antoni
 Peretjatkowiczówna Wanda
 Peszko Stanisław
 X. Pęcherski Cezary
 Pfeifer Edmund
 Piechowicz Wincenty
 Pieniążek Ignacy
 Pikulski Witalis
 Piotrowska Janina
 Piotrowska Marya
 Piotrowski Kazimierz
 Piwnicki Stanisław
 Płaskowski Władysław
 Podgórska Jadwiga
 Polańska Zofia
 Polek Jan
 Policzkiewiczówna Kazim.
 Policzkiewiczówna Marya
 Poniatowska Janina
 Porębski Eugeniusz
 Próchnik Kazimierz
 Próchnikowa Halina
 Prade Franciszek
 Prüffer Jan
 Prüffer Władysław
 Przeździecki Alojzy
 Przygodzka Wiktorya
 Psarski Wiktor
 Putra Aleksander
 Rapacki Jan
 Rapacz St.
 Rappaport Edmund
 Ratyński Jacek
 Rausz Władysław
 Reszke Marian
 Rokicki Czesław
 Rolski Julian
 Roman Józef
 Raszkowski Wacław
 Rozmarynówna Anna
 Ruciński Jan

Ruszkowski Jerzy
 Rudnicki Mikołaj
 Rybarski Roman
 Rybiński Aleksander
 Rychliński Wacław
 Rymanek Józef
 Rymar Stanisław
 Rynduch Franciszek
 Rytel Hieronim
 Rzeczycka Jadwiga
 Rzepecki Jan
 Rzewuska Elżbieta
 Sajdak Jan Dr.
 Sandoz Wiktor
 Seruga Józef
 Siemieński Jacek
 Sierhiejewicz Władysław
 Silnicka Janina
 Sikora Jan
 Sikorska Antonina
 Skoczylasówna Maryla
 Skotnicki Gustaw
 Skuczyński Wincenty
 Skuczyński Fr.
 Skulski Julian
 Słomski Kazimierz
 Śmietana Arnold
 Śmietana Stanisław
 Smogulecki Józef
 Smolarski Mieczysław
 Smolarski Stanisław
 Smoleński Stefan
 Sobolewska Ada
 Soczek Stanisław
 Spiss Ludwik
 Sroczyński Janusz
 Stanilewicz Seweryn
 Staniszkis Witold Dr.
 Staniszkisowa Wanda
 Starzewski Stefan
 Starzyński Artur

Starzyński Zygmunt
 Staszewski Władysław
 Stecka Marya
 Stecki Konstanty
 Stepek Michał
 Stopczyk Stanisław
 Straszewski Henryk
 Straszewski Stanisław
 Strohbach H.
 Struczowski Romuald
 Strumiłło Tadeusz
 Strzelecki Władysław
 Strzeszewski Janusz
 Stoch Franciszek
 Stuller Josip (wystąpił)
 Supiński Wiktor
 Suryń Stefan
 Świątek Julian
 Świętochowski Ignacy
 Świtalski Kazimierz
 Sygnarski Mieczysław
 Sypniewski Jan
 Szaflarski Wojciech
 Szafrński Antoni
 Szczodrowski Henryk
 Szczechura Roman
 Szepielewiczówna Regina
 Szlamka Edward
 Szlachetkówna Janina
 Szmidt Józef
 Szmyd Stanisław
 Szonertówna Marya
 Szpakowska Janina
 Sztremer Karol
 Szwoch Franciszek
 Szydłowska Anna
 Szymankiewicz Aleksander
 Szymańska Kazimira
 Szymański Stefan
 Takliński Józef
 Tarnowski Prosper

Tarczyński Z.
 Taylor Edward
 Toczyski Zdzisław
 Tołwiński Zygmunt
 Tomorowicz Józef
 Trajdos Mieczysław
 Trejbszo Piotr
 Trawiński Adam
 Troszyński Zygmunt
 Trytek Stanisław
 Trzos Stanisław
 Turchalski Władysław
 Typrowicz Józef
 Tyszyńska Teresa
 Ulrych Juliusz
 Urbanek Stanisław
 Wasilkowska Janina
 Węgrzyniak Izidor
 Wekerówna Felicja
 Weydlichówna Izabela
 Weinertowa Eugenia
 Wierciński Bogusław
 Wiklaszewski Józef
 Winiarski Bohdan
 Winkowski Józef
 Wiśniowska Wanda
 Wisz Paweł
 Władyka Antoni
 Włodek Maryan
 Wocalewska Marya
 Wodiczko Adam
 Wojciechowski Feliks
 Wołczkiewicz Tadeusz
 Wolfenburg Tadeusz
 Wolski Antoni
 Wójcikówna Marya
 Wróblewski Władysław
 Wróblewski Stanisław
 Wroński Zygmunt
 Wyród Jan
 Wyrzykowska A.

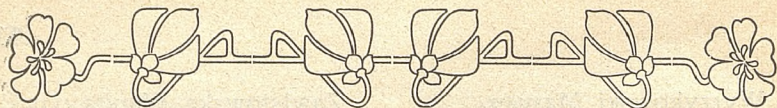
Wyrzykowski Marian
 Wyrzykowski Mieczysław
 Zabielska Regina
 Zaczek Wincenty
 Zając Franciszek
 Zakrzewski Tadeusz
 Zakrzewski Wacław
 Zaleski Waleryan
 Załuska Andrzej
 Zapolska Downarówna G.
 Zawadzki Tadeusz
 Zawistowska Marya

Zawistowska Wanda
 Zawiszanka Zofia
 Zieliński Marcin Dr.
 Zieliński Józef
 Ziemińska Marya
 Ziemiński Zygmunt
 Zienkowska Halina
 Znatowiczówna Marya
 Zonczyk Józef
 Żak Jan Ks.
 Żuchowski Ludwik
 Żuchowski Stefan

Bach Edward
 Benisz Zygmunt
 Język Józef
 Haberko Tadeusz
 Kosiński Wacław
 Leszczyński Wojciech
 Łochtynówna Marya
 Maczalski Jan
 Ostróżka Jan
 Panek Aleksander
 Panek Józef
 Piątkowski Henryk
 Piskosz Stanisław

Popek Franciszek
 Sierpniewski Wiktor
 Stahlberger Bronisław
 Surn Stefan (iun.)
 Sułko Stanisław
 Szonertówna Wanda
 Sztuka Jan
 Tomasziewicz Andrzej
 Wągiel Stefan
 Wąsowicz Leopold
 Zaborowski Wacław
 Żelechowski Władysław

Wydając trzecie z rzędu sprawozdanie roczne „Zjednoczenia“, stowarzyszenia skupiającego dziś prawie jedną szóstą ogółu młodzieży akademickiej, stowarzyszenia o zasadach narodowych — pragnęlibyśmy bez uciekania się do słów górnych dać pełny obraz tak naszego życia i pracy już dokonanej, jak usiłowań i zamiarów na przyszłość.

Tu przede wszystkim wspomnieć i rozstrząsnąć należy najbardziej istotne założenia, tworzące naszą łączność ideową. Czynimy to również dlatego, że słyszeliśmy jak pod tym właśnie adresem wysnuwano pewnego rodzaju „prorocтва“ czy też, jeżeli się tak wyrazić można, — „skromne a błogie marzenia“. Przewidywano mianowicie, że jak szybkim był nasz wzrost, tak szybko będzie i droga odwrotna, że nie tylko stanąć nam wypadnie, ale i tracić to, cośmy sami i nasi poprzednicy zdobyli.

Przewidywano. — Czy się nie omylono?

* * *

Dzisiejsze zróżniczkowanie społeczeństwa polskiego, a z nim kół młodzieży, odbyło się przed laty kilkoma w chwili, gdy wszyscy mieliśmy zwrócone oczy za kordon, gdy powszechnie spodziewano się zmiany naszego narodowego bytowania, zmiany oczywiście na lepsze. Dziś same te chwile należą do historii, stały się jednym z ogniw walki, walki jeszcze nieskończonej. Ale w nich odbiło się życie, myśli, stan, wartość duchowa i wartość sił naszych. Na polu tego przewartościowania sił odzwierciedliły się właśnie różnice zapatrywań na zasady i formy pracy nad odrodzeniem. Różnice te, acz tkwiące już dawniej w łonie społeczeństwa, wystąpiły wówczas jaskrawiej niż zwykle i do dziś dnia prawie stanowią czynnik decydujący w ustosunkowaniu warstw i zrzeseń ideowych.

Zmieniło się jednak wiele, — i niekoniecznie te same co dawniej hasła i wytyczne są i teraz wyznaniem tych samych ludzi i kierunków.

Młodzież, która w wypadkach lat ostatnich brała żywy udział, która z nieminiejszą siłą jak starsze pokolenie przejmowała się niemi, łączyła się również i wiązała dla pewnych określonych celów — a ustosunkowanie się jej nie wiele odbiegało od zasadniczych rysów różnicowych wśród społeczeństwa, czyli, że pewne koła młodzieży miały i swoje odpowiedniki w społeczeństwie.

Pomijając wszelkie lokalne i typowo-zaściankowe organizacje, wyrosłe li tylko na gruncie interesów małych grup lub wreszcie jednostek, stwierdzić można, że dwa przedewszystkiem odłamy główną w historii naszej niedawnej odegrały rolę. Odłami tymi — to narodowy i t. z. „postępowy“, ściślej mówiąc, socjalistyczny. Na tem tle tedy ułożyło się i życie młodzieży, tu ścierały się głównie idee, tu głównie z rozmaitem zmiennem szczęściem trwała walka, walka nieraz zaciekła i przybierająca ostre formy.

Ale z kolei nieróżowa rzeczywistość i siła zewnętrzna zmieniły bieg życia, zepchnawszy je do bardziej szarej i codziennej troski. I znowuż, jak przedtem tak i teraz, gdy w skołataniem społeczeństwie rachunki jedynie ogólne tego tylko, co już było, poczęto zamykać, gdy sama treść tak bujnej pracy przestała na czas pewien się rozwijać — analogicznie miała i młodzież uledeć temu „prawu konieczności“.

Nie naszą rzeczą jest na tem miejscu rozwiązywać w odniesieniu do młodzieży innych przekonań pytanie, czy, i w jakim stopniu na niej się to odbiło. Tutaj możemy i chcemy zastanowić się nad naszą wyłącznie terażniejszością.

Jak przeżyliśmy te czasy, o tem świadczyło ówczesne działanie nasze. A teraz? — czy myśmy zeszli z raz obranej drogi, czyśmy na niej wytrwali?

Budując na cnotcie, za dalszą podstawę biorąc naukę, wymazawszy z programu wszelkie klasowe i wyznaniowe różnice, zwracaliśmy najpilniejszą uwagę na to, co dla nas najwięcej ukochanem, czego bronić, co wznosić wspólnym trudem za święty uważaliśmy obowiązek — a tem była ku przyszłym zwrócona chwilom praca.

Tak — ale powiedzieć tyle, to jeszcze nie wszystko — bo nowe nasuwa się pytanie: Odpowiednik w społeczeństwie, ideowe wiązadła z tym odpowiednikiem — jak się to dziś wobec rozmaitych ewolucji przedstawia?

I tu tkwi całe niezrozumienie nas przez innych, na tem niedobrem, nietrafnem pojmowaniu łączności opierały się w pierwszym rzędzie owe wyżej wspomniane „proroctwa“. Proroctwa jak na teraz zostały prorocत्वami — właśnie w czasie tych przepowiedni rośliśmy w siły, przybywały nam nowe zastępy. Dlaczego tak się stało, nie inaczej?

Bo powierzchowne traktowanie stosunku ideowego było zarazem i przeoczeniem istoty tego stosunku, było błędem, który doprowadził do wypowiedzania tych przepowiedni. Rozumowanie, oparte na fałszywym założeniu mogło mieć pozory prawdy, ale tylko „formalnej“ — zgadzającej może ze sobą przesłanki myślowe „krytyków“ — lecz nie zgadzające się z rzeczywistością.

Nie tylko nie jesteśmy, ale i nie byliśmy nigdy od nikogo zależni, nigdy nie utożsamialiśmy interesu narodowego z interesem stronnictw, jasno pojmując rolę i zadania młodzieży — i słowem i czynem zawsze to stwierdzając.

Mimo iż fakta te, nie wiemy czy rozmyślnie i celowo, czy, co trudniej przypuścić, z nieświadomości zapoznawano — dalecy przecież jesteśmy od rzucania „gromów“ na kogoś za bezpodstawnie nawet wygłaszane opinie, gdyż i to uwzględnić chcemy, że nie łatwo jest umysłom, niewolniczo pewnym formom wnioskowania podległym, nie przykładając do sądzenia innych tej miary, jaką w odniesieniu do siebie samych stosować zwykły.

* * *

Idee przyświecające nam dzisiaj tę samą treść zawierają co dawniej — żywimy w nie silną wiarę — i na tej wierze budujemy.

Po tym wstępie, w którym staraliśmy się wyjaśnić nasz stosunek do zagadnień ogólniejszej natury, przystępujemy do zobrazowania działalności naszej na terenie życia młodzieży akademickiej. Braliśmy udział we wszelkich sprawach obchodzących młodzież, już to występując z inicjatywą, już to współdziałając z innymi grupami i towarzystwami, lub ze starszem społeczeństwem.

W latach poprzednich używaliśmy rozmaitych środków, domagając się zaspokojenia słuszných żądań, dotyczących odpowiedniejszego uposażenia naszej Wszechnicy. W początku ubiegłego roku szkolnego zajęliśmy się sprawą Biblioteki Jagiellońskiej, odczuwając silnie, że przy dzisiejszym jej stanie poważna praca naukowa jest niezmiernie utrudniona ze względu na braki i upośledzenia, w jakich się znajduje. Środki finansowe Biblioteki w porównaniu z bibliotekami uniwersyteckimi innych miast, rażąco małe i niewystarczają potrzebom, jakie podobna instytucja powinna zaspakajać. Niewystarczają na samo choćby konserwowanie tych bogactw, które posiada Biblioteka jeszcze z czasów Rzeczypospolitej, — (ciasnota miejsca, brak odpowiedniego pomieszczenia, brak lokali na czytelnię, — jedna dotychczas czytelnia pism, książek i rękopisów wspólna — zaledwie 76 miejsc dla czytających — a co za tem idzie niemożność korzystania w pracy naukowej) — wszystko to skłoniło nas do poruszenia tych opłakanych stosunków na wiecu ogólno-akademickim w celu wywarcia silniejszej presji na rząd i nasze przedstawicielstwo w Wiedniu.

Wiecowi, w którym wzięła bardzo liczny udział młodzież akademicka przewodniczył prezes „Zjednoczenia“ kol. Andrzej Nowak.

Referat w sprawie potrzeb Biblioteki Jagiellońskiej wygłosił kol. Bogdan Winiarski. Po dyskusyi, w której prócz młodzieży zabierali głos obecni na wiecu prof. Sikorski, poseł do Rady Państwa, i Dr. Feliks Koneczny imieniem Biblioteki, uchwalono rezolucję przedstawioną przez referenta:

Młodzież, zebrana na wiecu akademickim w sali Kopernika dnia 12 listopada b. r., uchwala co następuje:

„Zważywszy, że nad wyraz smutny stan upośledzenia, w jakim z winy rządu znajduje się Biblioteka Jagiellońska, nie odpowiada ani godności narodu, ani roli, która tej Macierzy bibliotek polskich przystoi,

że stan podobny odbija się nadzwyczaj szkodliwie na młodzieży uniwersyteckiej, uniemożliwiając jej w wielu wypadkach racjonalne studia,

młodzież... wzywa Senat i przedstawicielstwo polskie w parlamencie do podjęcia energicznych kroków w celu najspiesniejszego uzyskania dla Biblioteki Jagiellońskiej dotacji, odpowiedniej do jej wielkości i potrzeb.

Jednocześnie, uważając za najpilniejszy postulat otwarcie w najbliższym czasie drugiej sali czytelní i czytelní czasopism, młodzież prosi Senat o przyspieszenie opróżnienia dolnych sal Coll. Nowodworskiego

Szczegółowe żądania przedstawi, komu należy w myśl niniejszej rezolucji, prezydium wiecowe“.

Referat kol. Bogdana Winiarskiego, który wyszedł w osobnej broszurze, wraz z rezolucją i memoriałem w sprawie Biblioteki Jagiellońskiej, prezydium wiecu przesłało do Ministerium Wyznań i Oświaty, prezydium „Koła Polskiego“ na ręce prof. Głabińskiego i wszystkim posłom polskim do parlamentu. „Koło Polskie“ przydzieliło tę sprawę posłowi L. Germanowi, do którego prezydium wiecu ze swej strony kilkakrotnie się zwracało, aby sprawa nie ucierpiała na zwłóce. Jak nas informowano, Ministerium jest skłonne uwzględnić nasze i społeczeństwa żądania i już w preliminarzu budżetu państwowego na rok przyszły mają być uwzględnione, nie w tej jednak mierze, jaka odpowiadałaby rzeczywistym potrzebom. Ze strony Senatu akademickiego i Jego Magnificencji rektora Fiericha spotkaliśmy się z zapewnieniem poparcia w tej zarówno uczących się jak i uczących dotyczącej sprawie. — Trudności wynikają stąd, że budynek Biblioteki w części podlega i władzom uniwersyteckim, ponieważ znajdują tam pomieszczenie seminarja i koła naukowe młodzieży.

Będzie zatem rzeczą stałego baczenia młodzieży akademickiej, aby mogące wyłonić się przeszkody parlamentarne lub innej natury nie zepchnęły tych postulatów i na plan dalszy.

Na tym samym wiecu poruszył w osobnym referacie kol. Sławomir Czerwiński sprawę języka polskiego w korespondencyach młodzieży i Uniwersytetu z władzami centralnymi w Wiedniu.

Do niedawnego jeszcze czasu ministerstwo Oświaty przyjmowało polskie podania, wnoszone przez młodzież akademicką. Później praktyka zmieniła się na niekorzyść języka polskiego. Wszelkie podania w języku polskim poczęto stale odrzucać. Prowadzono jawną walkę z polskim językiem, walkę, sprzeciwiającą się ustawom.

Na wiecu przyjęto rezolucję kol. Sławomira Czerwińskiego w tem brzmieniu:

„Zważywszy, że praktykowane dotychczas składanie podań młodzieży akademickiej do władz centralnych w języku niemieckim jest niezgodne z polskim charakterem Wszechnicy, oraz sprzeczne z duchem ustaw konstytucyjnych — młodzież akademicka Wszechnicy Jagiellońskiej, zebrana na wiecu ogólno-akademickim w dniu 12 listopada 1908 r. uchwala:

„wezwać ogół młodzieży akademickiej do składania podań do władz centralnych nie inaczej jak tylko w języku polskim;

„zwrócić się do władz Uniwersytetu, by w akcji tej młodzieży przeszkód nie stawiały, ale przeciwnie okazały jej swe współdziałanie;

„zwrócić się do Koła Polskiego w Wiedniu, by zapobiegło nadużyciom Ministerjum Wyznań i Oświaty, wynikającym z nierównomiernego traktowania podań, wnoszonych przez młodzież w języku polskim, z takimiż podaniami, składanemi w języku niemieckim;

„Jednocześnie również młodzież wyraża nadzieję, że Senat uczyni wszystko, co będzie w Jego mocy, by Jego własna korespondencya z władzami centralnymi była przeprowadzona także po polsku“.

Jakkolwiek i co do tego stanowiska młodzieży władze akademickie okazały swoją przychylność, praktyka dotychczasowa w wielu jeszcze wypadkach nie odpowiada powyższej uchwale.

* * *

Od szeregu lat na Uniwersytecie lwowskim wre walka podsycana pośrednio przez rząd, robiący z tej sprawy czysto kulturalnej przedmiot targów politycznych. Zdawało się, że druga Wszechnica na ziemiach Rzeczypospolitej ma zabezpieczony byt, że jej charakter polski raz na zawsze jest ustalony i nie ulega żadnej wątpliwości. Zdawało się, że trudy wzniesienia tego przybytku nauki, że jego kilkowiekowa przeszłość są dosyć wystarczającą w tym względzie rękojmią. Ale Uniwersytet lwowski jest od dłuższego już

czasu terenem walki, jaką prowadzi druga w kraju narodowość o zdobycie dla siebie szkoły wyższej. Ale społeczeństwo polskie i polska młodzież nie miały nic przeciw słusznym żądaniom Rusinów, byle się to nie odbyło ze szkodą naszą, byle to nie godziło w istnienie polskiej Wszechnicy we Lwowie.

Młodzież polska, stwierdzając to stanowisko, zastrzegła się wyraźnie, że nigdy na „ustępstwa“ nie zezwoli, że w ostatecznym razie sama przeszkodzi wszelkim zamachom na nasz stan posiadania. Wierna tym przyrzeczeniom młodzież lwowska, gdy doszła ją w dniu 11 grudnia z. r. wiadomość, że rząd wstawił w budżet znowu dwie katedry ruskie bez wiedzy powołanych do tego czynników polskich, t. j. Senatu akademickiego lwowskiego i Koła Polskiego, — wzburzona z powodu tego pogwałcenia autonomii Uniwersytetu zareagowała na to demonstracją w dniu następnym, skierowaną przeciwko przedstawicielowi krzywdzącego nas rządu, namiestnikowi Bobrzyńskiemu.

Echem walk na uniwersytecie lwowskim były rokrocznie prawie urządzone wiece na naszej Wszechnicy. Stanowisko więc nasze w tej sprawie nie raz mieliśmy sposobność wyluszczyć, przyczem uchwałami tych wieców ogromna większość młodzieży akademickiej stwierdzała jednogłębność swojej opinii z naszą. Wobec nowych zakusów na polskość Uniwersytetu lwowskiego uważaliśmy za stosowne zwołać wiec ogólno-akademicki młodzieży polskiej, uważając, że jedynie opinia polskiej młodzieży powinna być miarodajną w tym wypadku. Zatytułowanie wiecu polskim, co wprawdzie wydawałoby się mogło na Uniwersytecie krakowskim pleonazmem, było konieczne ze względu na to, że odmawiamy zasadniczo w stanowieniu o tych sprawach, które wyłącznie Polaków w stosunku do drugiej narodowości obchodzą, prawa decydowania żywiołom wobec naszej narodowości obojętnym, albo wręcz wrogo usposobionym. Wiec zresztą tego rodzaju nie był nowością na Uniwersytecie krakowskim.

W miesiąc przeszło po wypadkach lwowskich, dnia 19 stycznia odbył się wiec przez nas zwołany.

Młodzież innych odłamów, mimo że uzyskała zezwolenie na zwołanie wiecu ogólno-akademickiego w tej samej sprawie z terminem o dwa dni późniejszym, stawiała się już

19 stycznia, zdawać by się mogło, uznając więc w określonym przez nas charakterze. Zjawiła się jednak w zamiarze rozbicia wiecu i walczenia o prawa syonistów na Wszechnicy Jagiellońskiej.

Po burzliwej wstępnej dyskusyi w sprawie charakteru wiecu, wybrany przewodniczącym prezes „Zjednoczenia“ kol. Andrzej Nowak udzielił głosu kol. Wilhelmowi Kahlowi, który wśród nieustającego przerywania oponentów, po krótkim zreferowaniu przedmiotu postawił uchwaloną następnie rezolucję:

„Widząc w zamiarze utworzenia dwóch katedr ruskich na Uniwersytecie lwowskim nowy krok ku utrakwizacyi tej Wszechnicy, wbrew opinii polskiego społeczeństwa uczyniony...

„Młodzież polska Uniwersytetu Jagiellońskiego zebrana na wiecu w sali Kopernika w dniu 19 stycznia 1909, solidaryzuje się w zupełności z młodzieżą lwowską w jej proteście przeciw temu zamachowi na polskość Wszechnicy lwowskiej, który zmusił tę młodzież do słusznego w istocie, choć przykrego w formie wystąpienia. Jednocześnie nie zaprzeczając Rusinom prawa do stworzenia własnego ogniska nauki, młodzież polska Uniwersytetu Jagiellońskiego oświadcza, że droga do tego celu przez utrakwizację Uniwersytetu lwowskiego jest wykluczona“.

Tym sposobem uznaliśmy kwestyę za wyczerpaną, a odmawiając wiecowi drugiemu w takim składzie kompetencji decydowania o stosunku Polaków do Rusinów — zaznaczyliśmy na nim jeszcze raz swoje stanowisko. Wiec ten wypełniła dłuższa dyskusya formalna, tyżająca się jego kompetencji — poczem zebranie, nie przystąpiwszy do wyboru prezydium, zostało rozwiązane.

* * *

W pierwszych dniach kwietnia b. r. odbył się w Cieszynie Zjazd „Ogniwa“, związku towarzystw młodzieży polskiej w Austrii. Zjazd zwołano na Śląsk, na kresy polskie zachodnie, gdzie lud polski z podwójnym, bo z niemieckim i czeskim walczyć musi naporem, właśnie dlatego, aby zaznaczyć łączność narodową tej zagrożonej dzielnicy z całością Rzeczypospolitej.

„Zjednoczenie“ wzięło udział w Zjeździe wysyłając dziewięciu delegatów. Imieniem młodzieży krakowskiej witał Zjazd kol. Kazimierz Bartoszewicz, wiceprzewodniczący „Zjednoczenia“. Sprawozdanie z życia młodzieży krakowskiej składał kol. Sławomir Czerwiński.

Z szeregu uchwał, powziętych na Zjeździe, wymienić należy zmianę tytułu związku, tyczącą się opuszczenia dodatku „w Austrii“, wobec czego „Ogniwo“ nie ma ograniczenia terytoryalnego.

Doniosłą również w skutkach była uchwała, polecająca Zarządowi „Ogniwa“ zwołanie ogólnego zjazdu młodzieży polskiej w sprawie bojkotu szkolnictwa rosyjskiego w Królestwie.

* * *

Delegatem naszego stowarzyszenia na Zjazd „Zjednoczenia“, związku towarzystw młodzieży polskiej za granicą, skupiającego młodzież, rozrzuconą po wyższych uczelniach zachodnio-europejskich, był kol. Bogdan Winiarski, który na Zjeździe tym, odbytym w grudniu z. r. w Paryżu, wygłosił referat n. t. „Stosunek młodzieży do społeczeństwa“.

* * *

Gwałty pruskie powołały do życia „Straż Polską“. Instytucja ta wezwała do współdziałania młodzież akademicką, która na wiecu w zeszłym jeszcze roku w dniu 6. grudnia 1907 oświadczyła „gotowość poparcia akcji uderzającej w ekonomiczne interesy Prus“. Na wezwanie to odpowiedziało „Zjednoczenie“ uchwałą Walnego Zgromadzenia, polecającą Zarządowi zajęcie się utworzeniem akademickiego Koła bojkotowego „Straży Polskiej“. Zarząd „Zjednoczenia“ wydał odpowiednią odezwę do ogółu akademickiego, poczem zwołał zebranie organizacyjne, na którym wybrano komitet tymczasowy. Z tą chwilą „Zjednoczenie“ uważało rolę swą za spełnioną, dalszą akcję pozostawiając wybranemu komitetowi. Komitet ten po wydaniu nowej odezwy, po wypracowaniu regulaminu Koła, załatwieniu wstępnych czynności prawnych i zyskaniu odpowiedniej liczby członków zwołał pierwsze Walne Zgromadzenie do lokalu „Straży Polskiej“ na luty b. r. Przewodniczącym wybrano kol. Tadeusza Dubieckiego, zastępcą kol. Bogdana Jarochońskiego. Koło liczy obecnie około 200 członków — skład Koła i Zarządu przedstawia wielką różnorodność pod względem przekonań politycznych.

* * *

W myśl uchwały, zapadłej na Zjeździe w Cieszynie, Zarząd „Ogniwa“ zwołał ogólny zjazd młodzieży polskiej

w sprawie bojkotu szkolnictwa rosyjskiego w Królestwie Polskiem na lipiec b. r. Zmiany w pierwotnym programie zjazdu zaszyły skutkiem tego, że grupa młodzieży t. zw. postępowej, skupiająca się w lwowskiem tow. akad. „Życie“ po porozumieniu się z pokrewnymi żywiołami na uniwersytetach rosyjskich, zapoznając uchwałę i kroki poczynione przez „Ogniwo“, zapowiadała również zjazd ogólny młodzieży polskiej, wkładając w program sprawę wyjazdu do wyższych uczelni w głębi Rosyi. Aby nie dopuścić do rozbicia opinii młodzieży polskiej, a tem samem, wobec możliwego urządzenia dwóch zjazdów, w jednej mających stanowić rzeczy, do osłabienia wartości uchwał — Zarząd „Ogniwa“, za uprzednią zgodą należących do niego stowarzyszeń, zwrócił się do komitetu zorganizowanego przez „Życie“ celem zwołania jednego wspólnego zjazdu — co też przyszło do skutku.

W zjeździe tym, odbytym w dniach 26, 27 i 28 lipca w Zakopanem, na którym były reprezentowane wszystkie odłamy młodzieży polskiej, wzięliśmy udział wysyłając 10 delegatów.

Ze względu na ważność przytaczamy powyższe na Zjeździe uchwały w całości.

Uchwała zasadnicza:

„Zjazd uchwała dalsze trwanie bojkotu rosyjskich szkół w Królestwie Polskiem“

(Przyjęto jednomyślnie).

Wniosek motywowany:

Zważywszy, iż walka o szkołę polską w Królestwie jest ściśle związaną z walką o wyzwolenie narodu;

zważywszy, iż drogą stopniowych ustępstw, żadnych istotnych korzyści narodowych, politycznych i społecznych w obecnych warunkach uzyskać w Królestwie nie można;

zważywszy, że zaniechanie bojkotu w chwili, kiedy postawa całego narodu może być tylko walka ze zaborczym rządem rosyjskim, — odbiłoby się zgubnie na losach ruchu wolnościowego w Polsce;

zważywszy wreszcie, że od utrzymania bezwzględnego bojkotu zależy istnienie średniego szkolnictwa polskiego —

Zjazd młodzieży polskiej w Zakopanem, solidaryzując się z nieugiętą walką ludu polskiego o wyzwolenie narodu, postanawia w dziedzinie swego bezpośredniego działania prowadzić nadal bezwzględny bojkot wyższych szkół rządowych w Królestwie“.

Do wniosku tego uchwalono jednomyślnie przyjęty dodatek:

„Zjazd młodzieży polskiej w Zakopanem wzywa Polaków zamierzających wstąpić do wyższych szkół rządowych w Królestwie, do natychmiastowego zerwania wszelkich stosunków z temi szkołami pod grozą wyłączenia ze społeczności akademickiej młodzieży polskiej“.

Wniosek w sprawie wyjazdów do szkół wyższych w Rosyi:

Będąc zdania, iż dla zapewnienia rozwoju normalnego młodzieży polskiej w Królestwie koniecznem jest kierowanie tej młodzieży do wyższych szkół w Galicyi lub zagranicą, tudzież ze względu na brak wyższych zakładów naukowych w Królestwie,

Zjazd młodzieży polskiej w Zakopanem orzeka się przeciw wyjazdom na studia do szkół wyższych w Rosyi.

Zdawanie egzaminów w zakładach powyższych jest dopuszczalne jedynie dla osób będących absolwentami uniwersytetów polskich lub zagranicznych.

Zjazd młodzieży polskiej w Zakopanem zwraca się do całej młodzieży polskiej z wezwaniem, aby odbywała studia wyższe w Galicyi lub zagranicą.

Zjazd młodzieży polskiej w Zakopanem wzywa społeczeństwo starsze, aby to stanowisko młodzieży czynnie i moralnie poparło“.

Wniosek ten uchwalono 154 głosami z ogólnej liczby 266 głosów, lecz mniejszość założyła przeciwko niemu votum separatum.

Niezałatwioną poniekąd została sprawa założenia instytucji ogólno-akademickiej, mającej nieść pomoc materialną niezamożnej młodzieży, wyjeżdżającej z Królestwa zagranicę na studia, a to z powodu żądania młodzieży postępowej, aby pomocy tej udzielano wyjeżdżającym na studia na uniwersytety rosyjskie, co stało w sprzeczności z zapadłą poprzednio na tymże samym Zjeździe uchwałą. Przekazano to jednak do załatwienia komisji złożonej z delegatów Zarządu „Ogniwa“ i „Życia“.

* * *

Stosunek „Zjednoczenia“ do innych odłamów i stowarzyszeń akademickich krakowskich nie uległ w roku bieżącym zasadniczej zmianie. Uznając potrzebę współdziałania w ważnych i całości młodzieży polskiej dotyczących sprawach, starając się ze swej strony o wyrozumiałość i lojalne odnoszenie się do innych — mamy prawo domagać się od tych innych równie lojalnego względem nas postępowania. Obecnie panujące wzajemne stosunki datują się jeszcze od głośniejszego czasu na Wszechnicy naszej sprawy Wahrunda. Skutkiem ówczesnych, niepoprawnych

wystąpień innych odłamów młodzieży, współdziałanie nasze z nimi na przyszłość uzależniłszy od dalszego ich stanowiska.

Dlatego też w organizowaniu tegorocznych wystąpień młodzieży na zewnątrz (wiec w sprawie Biblioteki Jagiellońskiej i praw języka polskiego na Uniwersytecie — wiec w sprawie wypadków grudniowych na Uniwersytecie lwowskim) nie porozumiewaliśmy się z innymi odłamami młodzieży.

Udało się jednak już w sprawie uczczenia roku jubileuszowego Słowackiego wystąpić raz wspólnie całej młodzieży. (Wiec w celu zawiązania komitetu ogólno-akademickiego dla uczczenia Juliusza Słowackiego w roku jubileuszowym).

Jednak i w tej, tak zdawałoby się nienasuwejającej żadnych różnic i stronnicych „interesów“ najogólniejszej sprawie, okazała się ze strony t. z. postępowej młodzieży wprost dziwna nielojalność, (w postępowaniu na komitecie ogólno-akademickim) skutkiem czego nawet wiec protestujący przeciw „veto“ kardynała Puzyny nie mógł być wspólnie zwołany.

Nie uważamy tych stosunków za normalne i odpowiadałaby naszym życzeniom zmiana ich na lepsze, o ile i tamte grupy młodzieży zdołają i zechcą to nie tylko zrozumieć, ale i w praktyce tem się kierować.

* * *

Byliśmy z zasady przeciwni udziałowi młodzieży w praktycznych akcjach stronnictw politycznych; nie sądziliśmy bowiem, aby udział taki był wskazany, bo tak często pociąga za sobą trawienie energii w bezproduktywnych walkach — i wytwarza doktrynerstwo nie pozwalając na obiektywne traktowanie zjawisk politycznych, krępuje samodzielność myśli i czynów. Nie uchylaliśmy się jednak nigdy od współdziałania i popierania tych wystąpień społeczeństwa, gdzie o ogólno-narodowy chodziło interes, a udział nasz mógł być pożytecznym. Współdziałanie w takiej formie i nie przekracza granic zadań młodzieży i jest dla niej poniekąd szkołą przyszłego obywatelskiego życia.

Toteż wzięliśmy udział w akcji całego społeczeństwa, przyłączając się do wiecu ogólno-obywatelskiego, protestu-

jącego przeciw zamierzonemu oderwaniu Chełmszczyzny — kiedy na konferencji zwołanej przez krakowską komisję „Ogniwa“ zadecydowano nieurządzanie osobnego wiecu akademickiego.

Do komitetu odniemczenia stacyi kolejowej w Krakowie należał jako członek przewodniczący „Zjednoczenia“.

Współdziałaliśmy również w akcji wiecowej społeczeństwa, gdy na porządek dzienny wysunęła się sprawa założenia polskiej szkoły średniej na Śląsku, w Orłowej — także w wiecu ogólnonarodowym, zwołanym do Krakowa w celu ostatecznego rozstrzygnięcia kwestyi sprowadzenia i miejsca pomieszczenia zwłok Juliusza Słowackiego.

W dniu Zjazdu Walnego „Macierzy Śląskiej Księstwa Cieszyńskiego“, instytucyi broniącej zagrożonych zachodnich posterunków — wysłało „Zjednoczenie“ na ręce Zarządu „Macierzy“ telegram z życzeniami owocnych obrad i skutecznej pracy.

* * *

Zjednoczenie, będąc stowarzyszeniem o podstawach więcej ogólny-ideowych i starając się wypełnić te strony życia młodzieży, daje również członkom swoim możliwość zszeregowanej intensywniej pracy w innych stowarzyszeniach akademickich o charakterze specjalniejszym.

Członkowie nasi pracowali, zajmując często kierownicze stanowiska w wielu towarzystwach, że wymienimy najgłówniejsze :

Zarząd i Wydział Tow. Wzajemnej Pomocy U. U. J. w większości stanowili nasi koledzy. Prezesem był kol. Antoni Kolarz, zastępcą kol. Tadeusz Dobija.

Jedno z najbardziej żywotnych kół T. S. L. Koło Akad. T. S. L., do którego należą wszyscy prawie członkowie „Zjednoczenia“, prowadził jako prezes kol. ks. Jan Żak, jako jego zastępcą kol. Mieczysław Fijałkowski — obecnie przewodniczącym jest kol. Jan Oleksy, zastępcą jego kol. Jerzy Nadolski.

Mieszczące się w naszym lokalu akademickie Koło „Związku Pomocy Narodowej“, mające na celu wspomaganie materyalne niezamożnej kształcącej się młodzieży polskiej w formie stypendyów i pożyczek, których kwota w r. ubiegłym wyniosła około 5.000 koron — prowadzili w po-

przednim roku szkolnym kol. Stefan Buszczyński prezes, kol. Sławomir Czerwiński, potem kol. Edmund Pfeifer, wiceprezesi — obecnie kol. Gustaw Skotnicki prezes i kol. Andrzej Załuska wiceprezes.

Wyżej już wspomniano o akademickim Kole „Straży Polskiej“.

* * *

W licznych kółkach naukowych na Uniwersytecie również owocnie pracowali członkowie „Zjednoczenia“.

* * *

Rok jubileuszowy Słowackiego i połączone z nim uroczystości nałożyły na młodzież zaszczytny, ale i nie łatwy do spełnienia obowiązek. Nie wszystkim zaborom było danem równie godnie i równie uroczystość do uczczenia pamięci Wieszcza przystąpić. Może nam jednym przypadło to w udziale, nam, na tym jedynym skrawku ziemi polskiej, posiadającym okruszki choćby swobody.

Komitet ogólnokrajowy lwowski odniósł się do Zarządu Głównego „Straży Polskiej“, aby ten zainicjował zorganizowanie komitetu miejscowego. Zarząd Gł. S. P. zawiązał komitet ogólnoobywatelski w Krakowie i polecił Akadem. Koło S. P. wszczęcie podobnej akcji wśród młodzieży akademickiej. Koło Ak. S. P. postanowiło zwołać wiec w tej sprawie, uważając to za najodpowiedniejszy środek do zawiązania komitetu ogólno-akademickiego. Było myślą zwołujących, aby wiec był niejako pierwszym uroczystym oddaniem hołdu Poecie. Uproszono więc prof. Tadeusza Grabowskiego o wygłoszenie na tym wiecu odpowiedniej przemowy. Jednocześnie Kółko Słowistów U. U. J. zwołało w tej samej sprawie konferencję wszystkich Stowarzyszeń akadem., gdzie ustalono program wiecu w niezmięnionej formie i przyjęto wspólną rezolucję.

Wiec, który się odbył dnia 16 lutego zagał kol. Kazimierz Bartoszewicz — przewodniczącym obrano kol. Antoniego Kolarza.

Po przemowie prof. Grabowskiego i referacie jednego z kolegów, rozwinęła się dyskusja, tyżająca się ostatniego punktu rezolucji, wyrażającej wolę młodzieży, aby prochy Słowackiego spoczęły na Wawelu. Podniosły się wtedy również i głosy za Warszawą.

Uchwalono jednak bez zmiany poniżej umieszczoną rezolucję :

„Młodzież Wszechnicy Jagiellońskiej, zebrana na wiecu ogólno-akademickim w dniu 16 lutego w sali Kopernika — łącząc się z całym społeczeństwem w oddaniu hołdu i czci pamięci Juliusza Słowackiego — uchwała jednomyślnie w porozumieniu z powołanymi organizacjami upowszechnić dzieła wieszczki i uprzystępnąć je jak najszerszym warstwom narodu, popierać i dawać początek przedsięwzięciom mającym na celu uwiecznienie imienia poety (stypendya, czytelnie, pomniki), podjąć jaknajenergiczniejszą akcyę w celu sprowadzenia zwłok Słowackiego na Wawel. Dla wprowadzenia uchwał w życie, wiec wybiera komitet z 16 osób złożony, udzielając mu zupełnego pełnomocnictwa w sprawach z rokiem jubileuszowym związanych. Komitet ten ma w miesięcznych komunikatach składać publiczne sprawozdanie ze swojej działalności. Zaznaczając jednomyślność młodzieży w tej sprawie, wiec wzywa ogół akademicki do jak najżywszego poparcia i współdziałania w pracach komitetu“.

*

„Zjednoczenie“ poświęciło pamięci Słowackiego wieczór uroczysty, odbyty w dniu 19 maja b. r. Słowo wstępne wygłosił Antoni Euzebiusz Balicki. Resztę wieczoru wypełniła między innymi deklamacja p. Arkawinówny art. teatru krak. i gra na fortepianie pp. B. Poźniaka i Z. Kolischera.

*

*

*

Delegatem „Zjednoczenia“ w komitecie ogólno-akademickim był kol. Alojzy Przeździecki, potem kol. Marya Znatowiczówna, koło artystyczno-literackie „Zjednoczenia“ reprezentował kol. Mieczysław Smolarski, wiceprzewodniczący komitetu.

Na jednym z pierwszych posiedzeń komitetu ogólno-akad. wystąpiono ogromną większością przeciw udziałowi w nim przedstawiciela młodzieży syonistycznej.

Komitet ogólno-akademicki zwołał po pewnym czasie plenarne zebranie, na którym miano się zastanowić nad formą wspólnego wystąpienia protestującego, w odpowiedzi na „veto“, skierowane przeciw pochowaniu zwłok Słowackiego na Wawelu.

Tutaj, wobec wysoce nielojalnego, kilkakrotnego zachowania się delegata socjalistycznej „Spójni“, komitet uchwalwszy tylko tekst rezolucyi wiecowej, nie przyszedł w tej tak ważnej kwestyi do ostatecznego porozumienia. Inicjatywę wiecu odstąpiono poszczególnym stowarzysze-

niom, — ponieważ jednak niektóre z nich („Spójnia“, „Czytelnia akadem.“, „Związek akademicki“) poczyniły wstępne kroki na własną rękę z pominięciem innych — „Zjednoczenie“ usunęło się od zwołania wiecu. Z gruntu fałszywe przedstawienie zająć na komitecie ogólno-akadem. w niektórych pismach krakowskich, podyktowane nienawiścią, uniewinniające wystąpienia „Spójni“, a oszczercze względem „Zjednoczenia“, musiał komitet akadem. publicznie odwoływać i prostować.

Wiec sam zamienił się na zwykłą walkę słowną, nie tyjącą się prawie kwestyi merytorycznej. Nastreczył on właściwie żywiłom t. zw. postępowym tanią sposobność wydobywania ciężkich dział dla poprawienia nadwątlonej nieco na Uniwersytecie ich opinii. Stronniczość i zacietrzewienie partyjne świeciły tryumfy. Należytą odpawę dał na tym wiecu kol. W. Kahl wszystkim tą ciekawą zaiste „czcią“ dla Słowackiego przejętym.

Smutny epilog wiecu, „bitwa z regularnym żołnierzem policji krakowskiej“ przy wylocie ulicy Wiślniej, uwydatniła jednogłoność młodzieży w większym stopniu, niż „święte“ dla niej prochy na obczyźnie leżącego poety.

Z ubolewaniem prawdziwie przychodzi stwierdzić, że i młodzież (na szczęście część tylko i to mniejsza) i starsze społeczeństwo w całym „Jubileuszu“ Słowackiego na pierwszy plan wysunęło interes polityczny i chęć łatwego zdobycia popularności, że nie chciano zrozumieć jak taka forma oddania „czci“ jednemu z trójcy naszych wieszczów ubliża pamięci Jego imienia, przyczynia się jedynie do obniżenia poziomu kultury.

Odbiło się to nadzwyczaj ujemnie w pracy komitetów krakowskich — zakończyło się owym pochodem, którego nie było. I nawet być nie mogło, — nie wolno bowiem spuścić po Wieszczu i Duchu Jego uważać wyłącznie za własność pewnej mniej lub więcej krzykliwej partyi — spuścizna po Nim do wszystkich zarówno należy.

Dzięki walce prowadzonej w tym wypadku i z dołu i z góry dziś wstydzić się trzeba, że Kraków, polskie „Ateny“ tak święcił święto Narodu Geniusza.

Jednym z celów naszego Towarzystwa było zbliżenie się młodzieży do swoich Profesorów i zadzierżgnięcie z Nimi więcej trwałych stosunków. Usiłowania nasze w tym kierunku nie pozostały bezowocnymi i jak w latach poprzednich, tak i w roku ubiegłym mieliśmy stałe dowody ich przychylności i gotowości spieszenia nam z radą i pomocą, okazywaną nam i w pracy na gruncie Kółek naukowych i przez roztrząsanie w wygłaszanych odczytach zagadnień ogólniejszych i spraw bieżących.

Na tem też miejscu składamy za łaskawę poparcie szczere podziękowanie J. Magnificencji Rektorowi Fierichowi, Dr. Ad. Bochenkowi, Dr. J. Buzkowi ze Lwowa, Dr. Fr. Bujakowi, Dr. Wł. Czerkawskiemu, Dr. R. Dyboskiemu, Dr. St. Grabskiemu ze Lwowa, Dr. Ad. Krzyżanowskiemu, Dr. W. Lutosławskiemu, Dr. Stef. Surzykiemu, Dr. W. Tokarzowi, Dr. A. Wrzorskowi.

Również winniśmy wdzięczność wszystkim tym, którzy przez wygłaszanie u nas odczytów współdziałali w prowadzeniu ruchu umysłowego. I tak składamy podziękowanie PP. Dr. Wł. Horodyskiemu, Mec. Br. Kułakowskiemu, Dr. Al. Kohlwi, Ks. L. Lénardowi z Lublany, pos. Radičowi z Zagrzebia, Dr. St. Rowińskiemu, Dr. Kaz. Lutosławskiemu, Wł. Studnickiemu.

* * *

Wewnętrzna nasza praca, prowadzona jużto na zebraniach poszczególnych Kółek naukowych, jużto na ogólnych odczytach i dyskusjach, miała na celu rozpatrywanie i oryentowanie się w zagadnieniach doby bieżącej, wysuwanych przez życie, a przede wszystkim zaznajamianie się z temi dziedzinami wiedzy, które nie będąc przedmiotem specjalnych wykładów i studyów na uniwersytecie, są potrzebne dla uzupełnienia wykształcenia młodzieży akademickiej, dla której lata pobytu na Wszechnicy powinny być nietylko czasem przygotowania się do pracy naukowej czy zawodowej, ale i szkołą życia obywatelskiego. Było naszym staraniem wytworzyć jaknajszerszy, najobiektywniejszy pogląd na całokształt życia narodowego i pod względem stosunków wewnętrznych, jak i zewnętrznego położenia w dziedzinach stosunków ekonomicznych, społecznych, oświatowych, narodowościowych i prawnopństwowych. Ponieważ chodziło

nam przytem o wyrobienie samodzielności w ocenie wspomnianych zagadnień, chętnie widzieliśmy u siebie prelegentów, stojących na wręcz przeciwległych stanowiskach. Ożywione zwykle dyskusye były niejako stwierdzeniem słuszności naszego postępowania.

Poza pracą i referatami w Kółkach naukowych, wygłoszono następujące odczyty:

Dr. Wł. Horodyski: Stanowisko Polaków wobec dokonanej aneksyi krajów okupowanych.

P. Bobkowski: O sporcie narciarskim i saneczkowym.

F. Młynarski: Idea niepodległości.

R. Rybarski: Kobieta a prawo cywilne.

Wł. Studnicki: Rosya i zabór rosyjski po rewolucyi.

Wł. Studnicki: Sprawa polska wobec Niemiec, Rosyi i Austrii.

B. Winiarski: O solidaryzmie.

Prof. Dr. Wł. Czerkawski: Niezgodność umysłowości polskiej z systemem naukowym niemieckim.

L. Hasiński: Młodzież akademicka zaboru pruskiego.

I. Koziński: Podstawy bytu polskiego.

Dr. Al. Kohl: Podstawy i zadania pracy oświatowej wśród ludności żydowskiej naszego kraju.

Prof. Dr. J. Buzek: Zadania młodzieży, ze względu na obecne położenie naszego narodu.

Doc. Dr. A. Krzyżanowski: Przesilenie gospodarcze Ameryki Północnej w r. 1907.

Dr. Kazimierz Lutosławski: Teorya ewolucyi w oświeceniu chrześcijańskim.

Dr. M. Zieliński: Psychologia sugestyi i hypnozy.

B. Winiarski i R. Rybarski: Niedomagania demokracji.

R. Rybarski: Sprawa włościańska w dobie powstania listopadowego.

B. Jarochoński: Sprawa chełmska w świetle prawnohistorycznym.

Dr. Wł. Horodyski: Znaczenie walki o Chełmszczyznę.

Wł. Studnicki: Co to jest t. zw. Słowiańszczyzna.

St. Rymar: Finansowe podstawy autonomii.

J. Dąbrowski: Barbara Radziwiłłówna jako legenda historyczna.

Prof. Dr. W. Lutosławski: O wychowaniu narodowym.

Na zebraniach poufnych (na podst. § 2 ust. o zgromadzeniach) odbyły się następujące odczyty:

Ks. Dr. L. Lénard: Zadania Polski w Słowiańszczyźnie.

W. Kahl: Spór polsko-ruski w dobie najnowszej.

Pos. St. Radič: Dwa obozy w Słowiańszczyźnie.

Dr. St. Rowiński: Kilka myśli o niepodległości.

Prof. Dr. St. Grabski: Obecna sytuacja polityczna.

Mec. Br. Kułakowski: z cyklu: Wrażenia z sądu wojennego w Warszawie. I. Sprawy bojowe i polityczne. II. Bandytyzm i zdrada.

Wszystkie te odczyty cieszyły się liczną frekwencją członków „Zjednoczenia“ i gości, a odbywały się przeważnie w lokalu własnym, kilka z nich w sali Kopernika w Coll. Novum.

Sprawozdanie Kółka artystyczno-literackiego.

Kółko literacko-artystyczne rozwijało się w roku z. w tempie, nie zawsze równomiernem, ale na ogół żywym, gromadząc znaczną ilość członków i wydając długi szereg prac. Powiodła się myśl połączenia młodych współpracowników na niwie literackiej wspólną dążnością, pracą i przyjaźnią. Koło choć niewielkie, stanowiło jedyną łączną grupę na Uniw. Jagiellońskim, przed sąd której i dyskusyę młodzi autorzy znosili nowe prace i nowe książki. Przed końcem roku naliczyliśmy wydanych przez członków Kółka: książki dwie, prac, drukowanych po poważniejszych czasopismach, większych i mniejszych koło dwudziestu.

Staraniem Kółka urządzano od czasu do czasu odczyty publiczne, na których:

Jan August Kisielewski mówił o „Balladynie“,

Jerzy Żuławski o „Talencie i Geniuszu“,

członek Kółka Teodor Turek o „Religii w przyrodzie“.

Na poranku urządzonym w czerwcu b. r. w Uniwersytecie czytali, Stan. Miłaszewski: „Wiersze o Gestach“, Marya Znatowiczówna: „Wiersze liryczne“, Zygm. Godlewski: „Nad Głębią“, Teodor Turek wyj. z dram.: „We świt“, Marya Reczyńska: „Fragmenty“, Miecz. Smolański: „Powieść o Królewiczu Mahmudzie“. Urządzono między członkami Kółka konkurs na drobny utwór poetycki.

Na odbywających się co tydzień zebraniach czytali prócz wymienionych prace swoje literackie: Stanisław Jani-

kowski, Bolesław Karpiński, Konrad Libicki, St. Szymaniewicz i Antoni Waśkowski. W teoretycznych dyskusjach czytali prace i zabierali głos: Wiktor Sandoz, Dr. Mikołaj Rudnicki, St. Szarski, Piotr Bańkowski i Edward Jakimowicz.

Członków Kółka stałych było 22, często byli goście z poza Kółka. Nie dość ożywioną pracę hist. literacką przejmie obecnie założone oddzielne Kółko krytyczno-literackie. Przewodniczącym był Mieczysław Smolarski, sekretarzem początkowo Andrzej Sienkiewicz, później St. Szarski.

Sprawozdanie Kółka słuchaczek.

Jak w latach poprzednich Kółko prowadziło pracę na zebraniach, które odbywały się co dwa tygodnie.

Referaty, dyskusye i pogadanki miały na celu zaznajamianie Koleżanek z zagadnieniami ruchu kobiecego oraz z warunkami i sposobami pracy społecznej i oświatowej — prócz pogadarek wygłoszono w Kółku następujące referaty:

Kol. Dobrowolska Anna: „Kobieta w rewolucyi francuskiej i rosyjskiej“.

Kol. Kasznicówna Wanda: „O ruchu kobiecym.“

P. Strokowa (Jadwiga z Łobzowa): „O pracy oświatowej wśród kobiet wiejskich“.

P. Daszyńska-Golińska: „O kooperatywach“.

Kol. Znatowiczówna Marya: „Rola kobiety i wpływ jej na społeczeństwo“.

Kol. Werkkerówna Szczęсна: „Wychowanie kobiet w Polsce“.

Kol. Sobolewska Ada: „Stosunek Polaków do obcych żywiołów zamieszkających w Polsce“.

Kol. Kasznicówna: „Praca na polu oświaty ludowej w Galicyi“.

Kółko prowadziła kol. Grażyna Zapolska.

Sprawozdanie Kółka medyków przy Zjednoczeniu.

Założone niedawno „Kółko Medyków przy Zjednoczeniu“ nie mogło jeszcze dotychczas rozwinąć swojej działalności na szerszą skalę. Przedewszystkiem musiało ono starać się o zapewnienie sobie bytu materyalnego i w tym celu urządziło dwie zabawy, z których dochód został prze-

znaczony na założenie biblioteki. Do tej pory odbyły się dwa odczyty, a mianowicie:

Prof. Dra A. Bochenka p. t. „Historia anatomii w Polsce i Litwie“.

Prof. Dra A. Wrzóska: „O języku międzynarodowym i jego znaczeniu dla medycyny“.

Nadto mamy przygotowanych kilka odczytów, które odbędą się w najbliższym czasie.

Eugeniusz Chrzanowski,
sekretarz.

Artur Starzyński,
prezes.

Bardzo poważną część pracy wewnętrznej prowadzą już dłużej istniejące i niedawno zorganizowane Kółka naukowe, które wytknęły sobie specjalne zadania. Kółka te, prócz posiedzeń członków, urządzają również odczyty ogólne.

Kółko nauk społecznych, mające już w Zjednoczeniu swoją przeszłość, kierowane w roku poprzednim przez kol. A. Peretjatkowicza, w roku sprawozdawczym nie prowadziło systematycznej pracy. Niedawno na nowo zorganizowane, zaczęło planować działalność zebraniem, na którym wygłosił odczyt:

Kol. R. Rybarski: „Siła gospodarcza jako czynnik rozwoju narodowego“.

Przewodniczącym wybrano kol. R. Rybarskiego, sekretarzem kol. Bogdana Jakimowicza.

Kółko krajoznawcze podzieliło się na kilka sekcji, jak dotąd: 1) sekcja kresowa ziem zabranych, 2) sekcja śląska, 3) sekcja Galicyi i Królestwa Polskiego. Przewodniczącym sekcji ziem zabranych jest kol. Wiktor Budzyński. Na inauguracyjnym zebraniu wygłosił odczyt:

P. Wł. Studnicki: „Stosunki gospodarcze Litwy i Rusi i ich znaczenie dla sprawy polskiej“.

Przewodniczącym sekcji Galicyi i Królestwa Polskiego jest kol. Jan Dąbrowski.

Kółko historyczno-polityczne powstało wskutek ogólnie odczuwanej potrzeby bliższego zaznajamiania się z polską myślą i literaturą polityczną w jej historycznym rozwoju, szczególnie ostatnich dwóch stuleci. Kółko prowadzi kol. Tadeusz Kupczyński.

Żywimy nadzieję, że Kółka naukowe „Zjednoczenia“ będą mogły prowadzić wydatną pracę wobec łaskawego

ofiarowania pomocy życzliwych nam PP. Profesorów: Dr. Fr. Bujaka, Dr. Włodz. Czerkawskiego, Dr. St. Surzyckiego, Dr. Wacł. Tokarza i P. Wład. Studnickiego, którym jeszcze raz za to składamy winną podziękę.

* * *

W uzupełnieniu sprawozdania dodajmy słów kilka o życiu towarzyskiem w „Zjednoczeniu“. W zimie ograniczało się ono głównie do wieczorków, zebrań i zabaw tanecznych. W wigilię Bożego Narodzenia urządził Zarząd dla pozostałych w Krakowie na czas świąt członków „Zjednoczenia“ wspólną wieczerzę i opłatek, który miłe uczestnikom pozostawił wspomnienia. — Wiosną i latem urządzono szereg wycieczek w okolice Krakowa. Podczas Zielonych Świąt odbyła się dwudniowa wycieczka do Ojcowa i Pieskowej Skały. W roku minionym zawiązał się chór męszany członków „Zjednoczenia“, prowadzony przez kol. E. Jakimowicza i L. Żuchowskiego. Wspomnieć również można o istniejącem kółku szachistów.

Miły i ożywiony nastrój na zebraniach i zabawach zawdzięczaliśmy głównie zabiegom gospodyni „Zjednoczenia“, kol. Maryi Znatowiczówny.

Za udział w wieczorkach artystycznych składamy podziękowanie p. Jadwidze Dyboskiej, pp. B. Poźniakowi i Z. Kolischerowi.

Podczas wakacyi bawiący w Zakopanem członkowie naszego Tow., urządzili kilka wspólnych wycieczek w Tatry.

* * *

Sejmiki istniejącej od dwóch lat przy „Zjednoczeniu“ Rzeczypospolitej Babińskiej, cieszyły się zawsze liczną frekwencją członków i gości.

* * *

W takich ogólnych rzutach staraliśmy się skreślić nasze zewnętrzne i wewnętrzne życie w roku sprawozdawczym, zmuszeni i tak pominąć wiele niedrugorzędnych szczegółów.

* * *

Dnia 12 marca b. r. odbyło się staraniem „Zjednoczenia“ w kościele OO. Kapucynów Nabożeństwo żałobne

za duszę ś. p. Jana Ludwika Popławskiego, pioniera polskiej myśli narodowej ostatniej doby, jako w pierwszą rocznicę przedwczesnej Jego śmierci. Nabożeństwo odprawił kol. ks. Jan St. Zak.

Dnia 12 lipca b. r. śmierć zabrała z naszych szeregów kol. Franciszka Półtoraka, słuchacza studium rolniczego, zeganego ogólnym żalem.

Pokój Jego pamięci!

Kraków, w listopadzie 1909.

Zarząd „Zjednoczenia“.

Sprawozdanie Wydziału.

Sprawozdanie sekretaryatu.

Podobnie jak w latach ubiegłych podjął sekretaryat przedewszystkiem działalność informacyjną. Wzmogła się ona zwłaszcza w miesiącach letnich, gdy zwrócono się do nas z szeregiem zapytań co do kursów wakacyjnych, oraz wobec Zjazdu młodzieży polskiej w Zakopanem w sprawie bojkotu szkół rosyjskich, w której to sprawie przeprowadziliśmy szczegółową korespondencję zwłaszcza z Zarządem „Ogniwa“.

Z początkiem nowego roku sekretaryat, stosownie do ogłoszeń w pismach miejscowych i zakordonowych, zajął się udzielaniem informacji Kolegom nowo wstępującym na naszą Wszechnicę.

Co do studyów uniwersyteckich i warunków przyjęcia udzielaliśmy informacji z jednej strony listownie, odpowiadając na szereg zapytań nadsyłanych nam nawet z głębi Rosyi, z drugiej strony dawaliśmy na miejscu wszelkie wyjaśnienia Kolegom zgłaszającym się osobiście do Zjednoczenia.

Sekcyje czasopiśmienna, biblioteczna i gospodarska prowadziły w swych sprawach osobną korespondencję. Listów odebraliśmy 134 wysłaliśmy 143.

Jadwiga Fritzówna
zast. sekretarza.

Jan Dąbrowski
sekretarz.

Sprawozdanie sekcji gospodarczej.

Do zakresu sekcji należało urządzenie wieczorków, zabaw i wycieczek, oraz staranie o lokal i inwentarz Towarzystwa. W roku minionym zakupiono kilka obrazów dla ozdobienia lokalu i szereg sprzętów gospodarczych. Część sprzętów otrzymaliśmy w darze od p. Janiny Czaplińskiej, za co wyrażamy obecnie serdeczne podziękowanie.

Z poza Wydziału w pracy sekcji wspomagał nas zawsze chętnie i gorliwie kol. Ludomir Olszamowski.

Wszystkim Koleżankom i Kolegom, którzy pomagali w urządzaniu wieczornic i wycieczek, składamy podziękowanie.

Eugeniusz Chrzanowski
zast. gospodyni.

Marya Znatowiczówna
gospodyni.

Sprawozdanie bibliotekarza

za czas od 1 listopada 1908 do 1 listopada 1909.

Stan biblioteki w roku ubiegłym przedstawia się jak następuje:

Ogólna liczba dzieł wynosi 482, w 564 tomach. W porównaniu z rokiem 1907/8 księgozbiór nasz powiększył się o 197 dzieł w 279 tomach.

Jeśli weźmiemy pod uwagę, że większość nabytków biblioteki roku ubiegłego pochodzi z darów i to przeważnie Kolegów i Koleżanek, to fakt ten świadczy dobitnie, że członkowie „Zjednoczenia“ otaczają stałą i troskliwą opieką ten ważny dział naszego Tow. Jak prawie wszystkie stowarzyszenia ogólno-akademickie, tak i nasze nie rozporządza na tyle zasobnymi funduszami, aby mogło znacniejsze kwoty przeznaczać na potrzeby biblioteki; to też ofiarność ze strony członków w formie darów w książkach nabiera szczególniejszego znaczenia. Wezwanie poprzedniego bibliotekarza, wyśtosowane w roku zaprzeszłym nie przebrzmiało bez echa — i dziś biblioteka nasza przedstawia się zupełnie poważnie.

W szczególności otrzymaliśmy w ciągu roku od pani Boratyńskiej kilkadziesiąt tomów Biblioteki dzieł wyborowych, szereg książek od Kolegów Chomińskiego, Dąbrowskiego, Hamsona, Olszamowskiego, ks. Jana Łaka i i., oraz własne prace członków T-wa Dr. Wł. Horodyskiego, Dr. A. Peretjatkowicza i F. Młynarskiego. Wszystkim ofiarodawcom składamy imieniem Zarządu i Towarzystwa gorące podziękowanie, ponawiając prośbę poprzednika o pamięć i ofiarność dla biblioteki, z której w roku sprawozdawczym korzystało 125 członków.

Konstancja Łosiówna
zast. bibliotekarza.

Piotr Bańkowski
bibliotekarz.

Sprawozdanie sekcji czasopism.

W roku sprawozdawczym otrzymywaliśmy następujące pisma ¹⁾:

Dzienniki:

„Słowo Polskie“** — „Kurier lwowski“ — „Nowa Reforma“ — „Czas“ — „Naprzód“ — „Głos Narodu“** — „Dziennik Cieszyński“* — „Dziennik Poznański“ — „Kurier Poznański“** — „Górnoślązak“ — „Głos Warszawski“** — „Goniec poranny i wieczorny“* — „Goniec Częstochowski“* — „Dziennik Kijowski“* — „Goniec Wileński“* — „Zagłębie“*.

Tygodniki:

„Ojczyzna“ — „Prawda“* — „Przyjaciel Ludu“ — „Tygodnik“* — „Wschód“* — „Głos Polski“ — „Praca“** — „Gwiazdka Cieszyńska“* — „Głos Ludu Śląskiego“* — „Monitor“* — „Tygodnik Ilustrowany“** — „Polnische Post“ — „Wszechświat“* — „Mucha“* — „Kupiec Polski“* — „Śmigus“* — „Prawda“* (Warszawa).

Miesięczniki:

„Przegląd Narodowy“** — „Polska“ — „Teki“ — „Pobudka“* — „Świat Słowiański“* — „Głos nauczycielstwa ludowego“* — „Ekonomista“** — „Przewodnik oświatowy“ — „Straż Polska“* — „Książka“* — „Djabeł“*.

J. Siemieński
zastępca.

Wł. Prüffer
kier. sekcji.

¹⁾ * bezpłatnie — ** za połowę ceny.

Sprawozdanie kasowe „Zjednoczenia“

PRZYCHÓD

za czas od 1. listopada 1908 r. do 12. listopada 1909 r.

ROZCHÓD

L. p.	Wyszczególnienie	K	h	L. p.	Wyszczególnienie	K	h
1	Saldo z dnia 31/X. 1908 roku:			1	Druki, portory i przybory kancelar.	63	—
2	a) w funduszu żelaznym . . .	100	—	2	Prenumerata czasopism . . .	234	01
3	b) w gotówce	159	99	3	Lokal	1050	—
4	Wpisowe i wkładki	1385	16	4	Światło	363	84
5	Sekcyja gospodarza z przedsiębiorstw	469	96	5	Zebrania towarzyskie	212	20
6	Za wynajęcia sali	120	—	6	Wkładka do Komitetu Akad. obchodu		
7	Odczyty	62	40		jubileuszu J. Słowackiego . . .	10	—
8	Podprenumerata czasopism . . .	9	18	7	Drobne wydatki	14	50
9	Różne	28	57		Stan kasy dnia 12/XI. 1909 r.: .		
	Procent od funduszu żelaznego do			8	a) gotówką	287	71
	30/VI. 1909 r.	8	83	9	b) fundusz żelazny na książeczce		
					Nr. 61.755 Pow. Kasy Oszcz.	108	83
	Razem . . .	2344	09		Razem . . .	2344	09

Zgodność z księgami kasowymi stwierdza

KOMISYA REWIZYJNA:

Bohdan Winiarski,

Antoni Kolarz.

Skład Zarządu z początkiem roku administracyjnego 1908.

Przewodniczący :
Andrzej Nowak.

Zastępca przewodniczącego :
Kazimierz Bartoszewicz.

Sekretarz :
Mieczysław Smolarski.

Zastępca sekretarza :
Jan Dąbrowski.

Skarbniczka :
Marya Zawistowska.

Zastępca skarbnika :
Tomasz Malicki.

Bibliotekarz :
Piotr Bańkowski.

Zastępca bibliotekarza :
Zofia Grabowska.

Czasopiśmienny :
Władysław Prüffer.

Zastępca czasopiśmiennego :
Jacek Siemieński.

Gospodyni :
Marya Znatowiczówna.

Zastępca gospodyni :
Józef Takliński.

Zastępcy członków Zarządu:

Čzaplińska Alina. Kawińska Zofia. Polańska Zofia.

Komisya rewizyjna:

Antoni Kolarz. Ignacy Świętochowski. Bohdan Winiarski.

Sąd koleżeński:

Przewodniczący :
Sławomir Czerwiński.

Zastępca przewodniczącego :
Władysław Lippomann.

Skład Zarządu z końcem roku administracyjnego.

Przewodniczący :
Andrzej Nowak.

Zastępca przewodniczącego :
Kazimierz Bartoszewicz.

Sekretarz :
Jan Dąbrowski.

Zastępca sekretarza :
Jadwiga Fritzówna.

Skarbniczka :
Marya Zawistowska.

Zastępca skarbnika :
Wiktor Sandoz.

Bibliotekarz :
Piotr Bańkowski.

Zastępca bibliotekarza :
Konstancja Łosiówna.

Czasopiśmienny :
Władysław Prüffer.

Zastępca czasopiśmiennego :
Jacek Siemieński.

Gospodyni :
Marya Znatowiczówna.

Zastępca gospodyni :
Eugeniusz Chrzanowski.

Zastępcy członków Zarządu :

Czaplińska Alina. Kawińska Zofia. Polańska Zofia.

Komisya rewizyjna:

Antoni Kolarz. Ignacy Świętochowski, Bohdan Winiarski.

Sąd koleżeński:

Przewodniczący :
Sławomir Czerwiński.

Zastępca przewodniczącego :
Władysław Lippomann.

